

ster troede at kunde berolige sig ved — nemlig, at der skulde udtræves en Landvæsenkommissions Kjendelse, for at den vedkommende Interesseserede skulde kunne tilpligtes at afgive Materiale; kan jeg ikke anerkjende, i det Mindste ikke som Regel. Bel ved jeg ogsaa af Erfaring, hvor kostbare Landvæsenkommissioner kunne være, men jeg ser ikke, at der er det Mindste til Sinder for, at den Landvæsenkommission, som samles i Henhold til § 6 for at bestemme, om Dige foretagendet overhovedet skal bringes tilveie, samtidig kan træffe Bestemmelse om Expropriation af Materialet, og i saa Tilfælde falder den Betyggelse, som man — og jeg tror ogsaa Udvalget — har søgt i Kostbarheden ved at erhverve Materiale paa anden Mands Grund, bort. Der er for mig en væsentlig principiel Forskjel imellem at tilstede Schvervelsen af en Servitut paa en Andens Eiendom og paa at tilstede en tvungen Schvervelse af en Andens Eiendoms Substant; men jeg maa tillige tillade mig at hævde, at der ogsaa i praktisk Henseende er en væsentlig Forskjel paa de to Systemer. Den høitærede Minister har vel gjort gjældende, at Landvæsenkommissioner i Reglen ikke vilde kunne skjønne Andet, end at Grundeieren skulde være udelukket fra enhverformelt Benyttelse af Diger, der opførtes paa hans Grund. Jeg tror ikke, at dette er Tilfældet, og jeg kan med Bestemthed sige, at det i det Mindste ikke har været den Forudsætning, som man gik ud fra i 1848, den Gang da Plakaten af 6te Juli kom ud, thi den forudsætter udtrykkelig, at Grunden skal vedblive at være Eieren, og at Eieren endog vil være villig til at overtage Vedligeholdelsen af Diget. Dette forekommer mig ogsaa i mangfoldige Tilfælde at være den fornødigste Veie at gaa. Derfor man tænker paa saadanne Diger som dem, der sikker den sydlige Del af Sjællands Bestikk imod Stormflod, ja, saa tror jeg ganske vist ikke, at det ret vel vil falde Nogen ind enten at overdrage Grundeieren Vedligeholdelsespligten eller at indrømme ham Afbenyttelsen af disse Diger, men vi kjende dog vistnok Alle af Erfaring mangfoldige Diger, som i Kvantitet paa ingen Maade overgaa, hvad vi kalde en almindelig Jordvold; men naar en saadan Jordvold skal anbringes for at sikre et et høist ubetydeligt Terrain imod jevnlig Overflømming af Stranden, ved det i en Indvig forekommende Øivande, saa ser jeg i Virkeligheden ingen Nødvendighed for at behøve Grundeieren Afbenyttelse af Grunden. Det forekommer mig, at det naturlige Forhold vilde være ligefrem kun at paabyde ham saadanne Indskrænkninger med Hensyn til Benyttelsen af Grunden som f. Ex., at han ikke maatte pløje den ned, hvilket er absolut nødvendigt for, at Formaalet kan naas, men jeg ser ikke, at der er nogen Nødvendighed for, at man i saadanne mindre betydelige Tilfælde behøver at skride til dette stærke Indgrib i Mandens Brugsret, hvorved man udelukker ham fra

Benyttelsen af sit Terrain. Det forekommer mig, at den Grund, som støder op til Diget, og da navnlig den, som vender ud mod Havet, med Hensyn til Benyttelsen maa sættes ganske paa samme Fod som selve Diget. Der forekommer mig at være overveiende Sandsynlighed for, at der maa paalægges vedkommende Grundeier en ligende Indskrænkning i Benyttelsen af den Jord, som ligger imellem Diget og Havet som af selve Diget. En saadan Benyttelse som den, der at grave Mergel eller Grus, eller ogsaa at pløje, vil udsætte hele Digets Existens for meget stor Fare. Dette har jeg haft for Die ved mit Ændringsforslag, hvorefter Landvæsenkommissionen vil komme til at skjønne, ikke alene om, hvilke Indskrænkninger der skal paahvile Grundeieren i Benyttelsen af selve Diget, men ogsaa i Benyttelsen af den dertil grændsende Jord. Hele det af mig foreslaaede Afgivelsessystem vil jo egentlig have sin nærmere Analogi i vore Bestemmelser om Afgivelse af Materiale til Veie; thi der gives jo netop en Godtgjørelse for Afnavnet af Jord, saalænge den er i Betvæsenets Brug, som ved Grusgravning o. s. v., og naar Betvæsenet ikke længere benytter den, saa leveres den tilbage til Grundeieren imod en Erstatning for Formindskelsen af Værdien. Dette er en simpel og naturlig Fremgangsmaade, hvorimod det forekommer mig, at der vil staves et aldeles utaaleligt og unaturligt Forhold, hvis Betvæsenet i Analogi med denne Lovbestemmelse kunde faae Ret til at erhverve som Eiendom saadanne Mæster omkring paa den tilstødende Grund. Den høitærede Indenrigsminister har ganske vist villet støtte sit Forsvar for dette Lovforslags Expropriationsbestemmelser paa, at disse Bestemmelser vare i nøie Overensstemmelse med, hvad Rigsdagen, altsaa ogsaa dette Thing, ifjor vedtog med Hensyn til de Iolland-salsterkse Diger; men jeg vil dog tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det med Hensyn til disse Diger ligefrem var anerkjendt, at de havde en stor almindelig Interesse, at de vare nødvendige for det Almene, og denne Anerkjendelse fik da sit Udtryk ikke alene gennem den rundelige Expropriations-Verettigelse, der blev indrømmet, men ogsaa paa en mere effektiv Maade gennem det klækelige Statstilskud, som der gaves. Altsaa vil jeg hævde, at, fordi saadanne Expropriations-Bestemmelser vare rigtige og forsvarelige lige over for de ifjor omhandlede Statsdiger, derfor tror jeg dog ikke, at de skulde være det lige over for disse undertiden høist ubetydelige private Diger. Jeg skal i Øvrigt være meget villig til at indrømme, at Vedtagelsen af de af mig foreslaaede Ændringer muligvis kunde gjøre det nødvendigt eller i alt Fald ønskeligt, at der foretoges andre Forandringer i Lovforlaget. Jeg er mig i dette Dieblik ikke bevidst, i hvilke Paragrafer det skulde være; men jeg vil ganske aabent indrømme, at jeg forsætlig kun særlig har bestjæftiget mig med disse første Paragrafer, fordi det fore-